

Tiende jaargang

Trimestrieel tijdschrift

December 1995

Afgiftekantoor: 1750 Lennik 1

ISSN 0776-4103

30

Uitgave van de Heemkundige Kring

Gooik

Verantwoordelijke uitgever: Guy Ballet, Woestijnstraat 9, 1755 Gooik

HEEMKUNDIGE KRING VAN GOOIK

Woestijnstraat 9
1755 Gooik

De Gooikse Heemkring werd opgericht in 1984
en is lid van het Nationaal Verbond voor
Heemkunde.

Voorzitter :
Guy BALLET

Ondervoorzitter :
Jean-Paul DE LOECKER

Secretaris :
Johan THOLLEMBEEK

Secretariaat ledenbestand :
Joke VAN VEEN

Archivaris :
Jozef VOSSSEN

Werkten mee aan dit nummer:
Guy BALLET
J.P. DE LOECKER
Jan HEYVAERT
Johan THOLLEMBEEK
Jozef VOSSSEN

Secretariaat : Koekoekstraat 41
Lokaal : Gemeentehuis, Oetingen

Bankrelatie : 734-1222502-20 (CERA)
422-5211921-76 (KB)

De bijdrage 1995 is vastgesteld op 350 frank.
Al de leden krijgen hiervoor o.a. dit tijdschrift
toegezonden.

Iedere auteur is verantwoordelijk voor de inhoud
van zijn bijdrage. Nadruk en/of reproductie is
zonder schriftelijke toestemming van het bestuur
of de auteur verboden.

Verantwoordelijke uitgever :
Guy BALLET

Lay-out en samenstelling:
Guy BALLET, J.P. DE LOECKER
André DE ROOCK, Joke VAN VEEN

INHOUD

IN EN OM DE KRING	2
Guy Ballet	
GUSTAAF VANDERKELEN	8
Jozef Vossen	
GESCHIEDENIS VAN GOOIK	14
Deel 1 : Van prehistorie tot Romeinse tijd	
Jan Muys	
HALLO, WEENT U MEE ?	17
Jan Heyvaert	
GUUKS	18
Jean-Paul De Loecker	
DE HAMERTJESWORP	22
Guy Ballet	
DE HAMERTJESWERPER	24
Johan Thollembeek	
WAAR MEN GAAT LANGS	25
GOOIKSE WEGEN - Deel 6 : De brandnetel	
Jan Heyvaert	
ARCHIEF HEEMKUNDIGE KRING	27
Jean-Paul De Loecker	

Beste heemvriend(in),

Eindelijk nog eens wat nieuws van de Heemkundige Kring, zegt u. Wij beseffen maar al te goed dat dit laatste nummer van '95 lang, al te lang op zich heeft laten wachten. Maar... er zijn "verzachtende omstandigheden"! Eerst en vooral was er het slopende werk aan "Guuks" en de fototentoonstelling rond ons 10-jarig bestaan (waarover méér in dit tijdschrift), er was het probleem van medewerkers én artikels, en er was ook enige financiële "belemmering" om dit tijdschrift af te werken.

Het is ons gelukt - en dat is nu het voornaamste. Een nieuw tijdschrift is er, en voor de toekomst ziet het er, qua medewerking ook al heel wat beter uit (zie binnenin). Nu nog enkel de blijvende steun van u, lezer én heemkunde-geïnteresseerde, en we gaan er terug stevig tegen aan voor de komende 10 jaar.

P.S. Het volgende nummer is zo goed als klaar !

IN EN OM DE KRING

Het was me een jaartje wel.....

Guy BALLEET

Media

zitten de laatste tijd in de lift. Omdat ook heem- en geschiedkundige kringen meer en meer in hun positieve rol (h)erkend worden komen ook de 'grote' media al eens een praatje doen. Zo was Mark Sluys voor Radio Victoria (Halle) op bezoek om, vooral, poolshoogte te nemen in verband met de "nakende" restauraties van de H.-Kruiskapel van de Woestijn.

Guy Ballet vertoefde in charmant gezelschap toen Chris Baert voor BRT2 kwam keuvelen over paarden en spannen (Mennen Pajottenland) en in nog charmantere compagnie bij Sara van Wesenbeeck als het over lokale musea in

Vlaams-Brabant ging. Het Vanreepinghens Huizeke kreeg zowat een kwartier luistertijd. Tenslotte kwam Ring-TV ook de parel van het Pajottenland vastleggen. Zowat iedereen die op TV mocht 'optreden' was vanzelfsprekend lid van de Kring...

Expo

Intussen kwam op Radio-Brabant (BRT2) een tweede uitzending van Sara van Wesenbeeck over het fotoprojekt met 35 fotografen in één gemeente. Deze expo kwam ook twee maal ter sprake in De Standaard.

Foto's van Gooik in een tussenruimte van het Krekelhof - 1995.

Tijdens de maand januari 1996 loopt de tentoonstelling, na een half jaar in Het Krekelfhof gehangen te hebben, in de Schranshoeve te Zemst. Deze hoeve ligt in Eppegem en is beheerd door de gemeente, als een cultureel centrum, in samenwerking met de lokale heemkring "De Semse". Misschien een denkpiste voor bij ons?

Guuks

is ongetwijfeld het woord dat in de topdrie van de meest gebruikte Gooikse woorden in 1995 is gevallen. Meester Frans Peetermans mag terecht, (zeer) fier zijn. De uitvoering van het bock, wat men soms de 'technische redactie' pleegt te noemen, was mogelijk dank zij het werk van de auteur Frans Peetermans, Joke Van Veen, André De Roock, Lutgarde De Borre en Jean-Paul De Loecker. Rond het werk verschenen regelmatig artikels, tot in Nederland toe. Ook de TV kwam bij Frans Peetermans op bezoek om kond te doen van deze merkwaardig mooie verzameling woorden-van-bij-ons. Via BRT-2 en Kris Baert mocht ook radio-'minded' Vlaanderen het nieuws vernemen. Door de gedreven inzet van Jean-Paul De Loecker zal ook de rekening van dit financieel zeer zwaar werk rond het jaareinde op break-even zitten.

Met terechte dank aan de gemeente en aan de sponsors.

Gedenkstenen

worden in Gooik zelden geplaatst. Maar als ze geplaatst worden... Dank aan iedereen die de laatste tien jaar geijverd heeft voor een dankwoord aan onze voorouders die een laatste rustplaats

vonden rond de Sint-Niklaaskerk te Gooik-centrum.

Persboeken

zijn voor iedereen die met de aktualiteit te maken of interesse heeft een bron op velerlei vlak. Dit jaar zorgde de ploeg van 'JPDL' voor het elfde nummer in de reeks. Er zijn nog enkele exemplaren in de bibliotheek te bekomen. Voor onder de kerstboom?

Guuks

(bis). Voor onder de kerstboom?

Wandelen

doen de meesten onder ons in deze vooralsnog gezegende omgeving. Bij één van de aktiepunten van ons jaar '96 staat het objektief verkennen van wat ons nog rest aan veld- en buurtwegen en dit in samenwerking met de gemeente, de politie en de andere inwoners die daar op welke wijze ook mee betrokken zijn.

Judo Engels, eerst aanwezig commissaris van de G.P.te Brussel liep door ons deel van het Pajottenland

honderden kilometers om een prachtige wandeling van zowat 200 km (sic) te realiseren. Indien er voldoende interesse is wordt een topogids uitgeschreven om iedereen (nog) beter te laten kennis maken met onze buurt. Uitgave kan en we praten reeds met 'partners'. Toerisme Vlaanderen (het voormalige V.C.G.T) en ook Opbouwwerk Pajottenland hebben reeds positief gereageerd.

Bij de VVV-Markvallei (tel.:054/589167) bundelt men momenteel al de bestaande wandelingen van verschillende oorsprong met het opzet om wandelaars een maximum aan wandelplezier te bezorgen. De gemeenten waar het hier over gaat zijn Pepingen, Herne, Galmaarden, Roosdaal en vanzelfsprekend Gooik. Vermoedelijke einddatum ligt rond eind 1996.

Open monumentendag

zou wel eens ongemerkt kunnen voorbij gegaan zijn als de Gooikse Landbouwraad niet aan de bel had gehangen... Voor de tweede maal hield deze raad opendeurdag in één van de Gooikse bedrijven. De Ecofarm ligt op een échte boogscheut van het Vanreepinghens Huizeke.

Door het koppelen van deze landbouwdag aan het Vanreepinghen-monument konden enkele honderden bezoekers ook ons landbouwkundig museum bezoeken. En vaststellen dat een eeuw verschil wel degelijk een wereld verschil uitmaakt.

Doctor ludorum causa

Voor de veertiende keer rijkte het Speelgoedmuseum van Mechelen de titel Doctor Ludorum Causa uit aan een boegbeeld uit de wereld van het spel, speelgoed, volkskunde of het 'algemeen welzijn van het kind'. Herman Dewit, bezieler van Het Kliekske, kreeg terecht deze eretitel voor zijn bezielend werk op het vlak van volksmuziek en het doorgeven van zijn kennis en enthousiasme aan iedereen, maar toch de jeugd in het bijzonder. Dank zij hem en zijn vrienden kennen de meeste Vlamingen weer de hommel, draailier, klompviool, doedelzak, eenhandsfluit.

Dank zij hem beleeft onze gemeente zowat tien dagen per jaar een unieke sfeer die anderen ons enkel kunnen benijden. De heemkundige kring sluit zich aan bij de gelukwensen en is fier nu een (bijna) unieke doctor tussen haar leden te mogen tellen.

Het Verbond voor Heemkunde

viert dit jaar haar 50-ste verjaardag. In 1939 werd een eerste Verbond voor Heemkunde opgericht onder impuls van het VTB-VAB en het Davidsfonds. Reeds in 1940 ging het fout en gingen beide partners hun eigen weg. In 1945 werd de vzw autonoom opgericht als koepelorganisatie voor de heemkundige kringen van heel Vlaanderen. De eerste voorzitter was Jozef Van Overstraeten die vooral beroemd werd door zijn reeks "Wat betekent mijn familienaam?". Opvolger werd Dr. Jozef Weyns die het Openluchtmuseum van Bokrijk oprichtte en tot ontplooiing deed komen.

De zesde voorzitter, Dr. Henri Vannoppen diende vorig jaar wegens gezondheidsredenen ontslag te nemen. De Raad van Bestuur van het Verbond stelde Guy Ballet aan als algemeen Voorzitter. Het Verbond voor Heemkunde telt zowat 300 kringen als lid die op hun beurt tussen de 85 en 90.000 leden tellen.

Zoektocht

naar de Kapelletjesbaan. Zo noemde Jozef Huwaert het project dat Hans Heremans op gang wilt krijgen. Opzet is eerst een volledige inventaris te maken van dit klein patrimonium. Zoals wij reeds vroeger schreven is de toestand van een hele reeks van deze monumentjes zeer belabberd. Opzet is, tesamen met de gemeente, er daadwerkelijk iets aan te doen. Er wordt gedacht aan een formule met gemeente- en PWA-hulp. Zodat ieder jaar enkele

kapelletjes weer hun vroegere luister terugvinden. Onze kring tracht zoveel mogelijk wandelwegen (terug?) open te houden zodat nieuwe wandelingen, ook langs deze kapelletjes, terug mogelijk worden.

De Pauw

Het oorspronkelijke kasteel van Oplombeek, tot voor kort bewoond door de familie Huygh, heeft een tijdje leeg gestaan. Nu blijkt het kasteel verkocht te zijn.

De heemkundige Kring zou het fijn vinden mocht dit waardevol gebouw gerestaureerd worden in de oorspronkelijke geest van de site. Bij het Bestuur van Monumenten en Landschappen loopt er een vooronderzoek voor deze gebouwen! Aan Gooik om de nieuwe eigenaar positief advies te geven.

1995: een jaar van jubilea: ere-gemeentesecretaris Jos Billens blaast mee...

Cactusbloem

Nog net op tijd. De Heemkundige Kring van Gooik wenst al de toneelliefhebbers van de Gooikse Cactusbloem van harte proficiat met haar 25-jarig jubileum! En nu er tegenaan voor de volgende kwarteeuw!

Vermoedelijk wel wat gevaarlijker doen de dames en heren van het Oetingse Oedak het. Vijf jaar die misschien wel voor 25 tellen...

Hartelijk dank voor de zeer gewaardeerde assistentie op oa. de Hamertjesworp. Hartelijk proficiat!

KW-lijn

Tijdens het volgende jaar zullen er een viertal bijdragen verschijnen over de beruchte antitank-lijn die het Belgische leger aanlegde in de periode 1939-1940. Deze lijn liep van Koningshooikt tot

Waver (tegen het Duitse leger) en van Waver tot Ninove (tegen het Franse leger!). We zouden het fijn vinden mocht hierover beeldmateriaal (foto's en tekeningen) ter beschikking van onze Kring kunnen gesteld worden. De eigenaars krijgen deze documenten zeker terug!

In oktober zal er door onze Kring een wandeling rond de versterkingen van Kester uitgewerkt worden.

Heemkundige Kring: jaar 12

Als we even achterom kijken en zien wat onze kring reeds gepresteerd heeft, dan mogen wij allen best fier zijn. Dat dit slechts mogelijk is door de inzet van velen lijkt vanzelfsprekend maar is het daarom niet. De laatste jaren gebeurde het toch al eens dat door overbelasting van de werkers 'de mot' er een beetje inzat en dat het aantal pk van de 'motor' toch begon af te nemen. Daarom werd door de enkele getrouwen een 'verruimingspoging' ondernomen. Met toch resultaat! Bij de nieuwe gezichten zien we Karl Desmet, Johan Tollembeek, Hans Heremans, Luc Bollen, Bernard Roobaert, Pat Delrue, Jozef Huwaert, Ludo Dehandschutter en ongetwijfeld vergeten we u nog...

De 'anciens' die op de vorige vergaderingen aanwezig waren zijn Gaston Dedobbeleer, Jozef Vossen, E.H. Jos Desmedt, Michel Doomst, Jean-Paul De Loecker, Jan Heyvaert, Mark Vanderlinden, André en Joke De Roock-Van Veen, Frans Peetermans en Guy Ballet.

Goed 'undercover' werken er nog leden tussen Kester en Brugge en tussen Hamme en Hasselt.

De deur van de Kring staat voor iedereen, wat ook de interesse is, wagenwijd open.

Tevens werden al de functies in het bestuur weer open gesteld om eens te vernieuwen. Op de vergadering van 21 november kwam het volgende uit de bus :

Nieuw bestuur heemkring

Tijdens de vergadering van dinsdag 21 november stelde de uittredende voorzitter voor om een permanente vernieuwing en evolutie in het bestuur van onze Kring te realiseren. Er is een officiële kandidering mogelijk geweest, en in een open sfeer werd voorgesteld om de mandaten bij ons bestuur voor twee jaar te bevestigen. In principe is de verslaggever van de vergaderingen om het jaar uittredend en (her)verkiesbaar. Jan Heyvaert aanvaardde deze opdracht tot eind 1996. Het kernbestuur bestaat voor de periode van '96-97 uit:

Jozef Vossen, archivaris

Johan Thollembeek, secretaris

Karl Desmet, penningmeester(*)

Joke Van Veen, ledensecretariaat

Jean-Paul De Loecker, ondervoorzitter(*)

en, bij ontstentenis van een nieuwe kandidatuur, Guy Ballet (*) als voorzitter.

De (*) gemerkte mandaten zijn eind-96 uittredend en al dan niet uittredend/vervangbaar. De drie andere bestuursleden 'ondergaan' dezelfde procedure een jaartje later...

Mieleke Vanreepinghen

is niet meer. De mensen die van dichtbij het Vanreepinghens Huizeke volgen, er in springen om bezoekers -soms van de andere zijde van onze planeet!- te verwelkomen ;

Miel zijn familie en de zeer vele vrienden die zowel Mieleke als persoon, als de bezoekers van het naar hem genoemde streekmuseum kennen, konden het moeilijk geloven. We hadden afgesproken er een groot feest van te maken op zijn honderdste verjaardag, maar het mocht niet zijn.

In naam van al de leden van de Kring, en van al de mensen met het hart op de goede plaats, biedt het bestuur van de Heemkundige Kring aan de familie haar gevoelens van medeleven en dankbaarheid aan.

